

Tillstånd

Svenska kraftnät
registrator@svk.se

2025-01-30

2023-104045-0040

Nätkoncession för linje

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) beslutar följande.

- 1 Svenska kraftnät (202100-4284) meddelas nätkoncession för linje för en 420 kV (konstruktionsspänning) luftledning från Jälla till Plenninge i den sträckning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare. Ledningen får anläggningsnummer 11626, blå linje i bifogad karta.
- 2 Svenska kraftnät (202100-4284) meddelas nätkoncession för linje för en 420 kV (konstruktionsspänning) luftledning från Jälla till Plenninge, i den sträckning som framgår av bifogad karta, bilaga 1. Nätkoncessionen gäller tills vidare. Ledningen får anläggningsnummer 11627, röd linje i bifogad karta.
- 3 Svenska kraftnät ska anmäla till Ei när ledningarna under punkten 1 och 2 har tagits i drift.
- 4 Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som framgår av 6 kap. miljöbalken.

Nätkoncessionerna förenas med följande villkor.

- 1 Verksamheten ska utöver vad som anges i detta beslut bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Svenska kraftnät har angett i ansökan med bilagor och i övrigt åtagit sig i ärendet.
- 2 Svenska kraftnät är oförhindrad att i framtiden använda andra metoder vid reparation och underhåll än vad som följer av villkor 1 ovan, så länge metoderna inte medför större negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

1 Ansökan

Svenska kraftnät har ansökt om nätkoncession för linje för två 420 kV luftledningar från Jälla till Plenninge i Uppsala kommun, Uppsala län. Svenska kraftnät har begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare.

Av ansökan framgår att ledningarna är en del av det så kallade Uppsalapaketet som ingår i Svenska kraftnäts investeringsprojekt NordSyd. I Uppsalapaketet ingår aktuella ledningar mellan sträckorna Jälla till Plenninge men även sträckorna Mehedeby till Jälla, Plenninge till Odensala och Bredåker till Jälla. Dessa sträckor hanteras i separata ärenden 2023-103889, 2023-104046 och 2023-104047. Syftet med projektet NordSyd är att ersätta de delar av transmissionsnätet som närmar sig slutet av sin livslängd. De i ärendet aktuella ledningarna är därför en viktig del i energiomställningen och en förutsättning för ökad överföringskapacitet i Sverige.

Ledningarna planeras bli cirka 7 km långa och ska konstrueras för 420 kV med en nominell spänning om 400 kV. Genom landskapet sträcker sig idag en 220 kV-luftledning i portalstolpar som kommer att rivras och ersättas med de planerade sambyggda, lågbyggda ledningarna i en ny sträckning. Den befintliga 220 kV ledningen omfattas av nätkoncession för linje med anläggningsnummer 8100BX. Frågan om återkallelse av det tillståndet och fastställelse av återställningsåtgärder handläggs i ärende med ärendenummer 2023-103913.

Svenska kraftnät har till sin ansökan bifogat bland annat miljökonsekvensbeskrivning, samrådsredogörelse, naturvärdesinventering och artskyddsutredning. Svenska kraftnät har bedömt att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Av ansökan framgår att Svenska kraftnät har genomfört en myndighetsdialog i maj år 2021 och ett avgränsningssamråd i maj 2022. Även tre informationsmöten har hållits mellan september 2022 och april 2023.

2 Bestämmelser som ligger till grund för Ei:s beslut

De bestämmelser som ligger till grund för det här beslutet redovisas i bilaga 2.

3 Ei:s motivering till beslutet

Ei bedömer att Svenska kraftnäts ansökan om nätkoncession för linje för två 420 kV ledningar från Jälla till Plenninge i Uppsala kommun, Uppsala län är förenlig med relevanta bestämmelser i ellagen och miljöbalken. Ansökan ska därför godkännas.

Svenska kraftnät har även begärt att nätkoncessionen ska gälla tills vidare. Det har inte framkommit några skäl att tidsbegränsa nätkoncessionen. Svenska kraftnäts begäran om koncessionstid har därför beviljats.

Uppsala kommun har i sitt remissyttrande angett att ledningarna är förenliga med detaljplaner och områdesbestämmelser. Det har inte i övrigt framkommit något i ärendet som tyder på motsatsen.

Ei bedömer att Svenska kraftnät har genomfört samråd i tillräcklig omfattning och i enlighet med gällande regelverk. Det framgår av ärendet att Svenska kraftnät har genomfört samråd om ledningarnas lokalisering, omfattning, utformning, de miljöeffekter som åtgärden kan antas medföra samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Samråd har skett med den krets som blir berörda av de aktuella ledningarna. Ei bedömer att Svenska kraftnät har påbörjat avgränsningssamrådet i god tid och att det har givits utrymme för ett meningsfullt samråd innan utformningen av miljökonsekvensbeskrivningen och den slutliga tillståndsansökan. Ei anser att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller de uppgifter som krävs för att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som ledningarna kan antas medföra på människors hälsa och miljön. Ei bedömer därför att samråd har genomförts i tillräcklig omfattning och att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och har legat till grund för Ei:s prövning av ansökan.

3.1 Ledningarnas påverkan på miljö och omgivning

Nedan följer en sammanfattning av de intresseområden som Ei har bedömt vara relevanta för bedömningen av ansökan.

3.1.1 Ledningens sträckning och tekniska utformning

Ansökan

Svenska kraftnät har utrett ett antal alternativa sträckningar för aktuell ledning. Aktuell sträckning har valts utifrån att det uppfyller syftet med förbindelsen och kan etableras med luftledning för att säkra elkvalitet, tillgänglighet och

leveranssäkerhet. De sträckningsjusteringar som har genomförts medför att intrånget på jord- och skogsmark kan minimeras och magnetfält över 0,4 mikrotelsa för bostäder kunnat undvikas. Enligt Svenska kraftnät kommer ledningarna kunna etableras utan negativ påverkan för riksintresse för flyg, väg eller järnväg och med begränsad påverkan på bland annat natur- och kulturmiljö, verksamhetsområden och naturresurser i jämförelse med andra lokaliseringalternativ.

Vidare har Svenska kraftnät uppgett att alternativ till ledningens tekniska utformning har utretts och att luftledning är det mest lämpliga alternativet ur ett tekniskt och ekonomiskt perspektiv. Kostnaderna för ett markkabelalternativ är väsentligt högre än kostnaderna för luftledning. Markkabel används enbart där det är fysiskt eller juridiskt omöjligt att anlägga en luftledning. Detta med anledning av att markkabel ger bland annat sämre stabilitet, flexibilitet och elkvalitet.

Ei:s bedömning

Enligt miljöbalkens lokaliseringssprincip ska en verksamhet placeras på en plats där den kan utföras med så liten påverkan och olägenhet för miljön och människors hälsa som möjligt. Påverkan ska också minimeras vid val av den tekniska utformningen av verksamheten. Av alternativredovisningen framgår att den valda sträckningen, som Svenska kraftnät slutligen kommit att ansöka om, medför minst påverkan med hänsyn till enskilda intressen och till miljön. Ei kan inte finna att de aktuella olägenheterna på något avgörande sätt skulle avvika från vad som normalt gäller vid byggande av luftledningar för starkström i områden med motsvarande förutsättningar (jfr. Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts resonemang i mål nr M 7436-22). Ei bedömer att Svenska kraftnät har vidtagit tillräckliga åtgärder för att hitta den lämpligaste lokaliseringen. Ei bedömer vidare att den valda sträckningens lokalisering är väl avvägd och lämplig med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Enligt miljöbalken ska även bästa möjliga teknik användas. För att en nätkoncession ska kunna beviljas behöver utförandet vara lämpligt för den specifika ledningen. Ei anser att Svenska kraftnät i tillräcklig utsträckning har motiverat varför en luftledning är det lämpligaste teknikvalet för de ledningar ansökan avser. Ei bedömer därför att luftledning är den bästa möjliga tekniken i det aktuella fallet och att Svenska kraftnäts val av teknik uppfyller de allmänna hänsynskrav som ställs i 2 kap. miljöbalken. Intrången i berörda intresseområden så som landskapsbild, natur- och kulturmiljö, jord- och skogsbruk, skyddade arter, boendemiljö, infrastruktur, miljö kvalitetsnormer, vattenskyddsområde och

friluftsliv är inte av sådan grad att ett annat, mer kostsamt och driftsäkerhetsmässigt sämre, teknikval är rimligt att kräva. Mot bakgrund av detta bedömer Ei att Svenska kraftnäts teknikval i form av luftledning får anses utgöra bästa möjliga teknik i detta fall.

3.1.2 Landskapsbild

Ansökan

Längsmed den planerade sträckan anses landskapsbilden ha ett måttligt värde med ett område som karaktäriseras av öppna tätortsnära landskap men som delvis är påverkat av befintlig infrastruktur. Då planerade ledningar kommer att vara bredare och med en tätare stolpplacering i jämförelse med befintlig ledning har Svenska kraftnät angett att påverkan på landskapsbilden blir måttlig där de nya ledningarna bitvis kommer att bli dominerande i landskapet. Passager längst ledningssträckningen där stora åkermarker dominerar anses inte lika känsliga för påverkan. En tätortsnära bebyggelsemiljö är ofta utsatt för stora förändringar och inrymmer redan mycket synlig infrastruktur. Detta gör landskapsbilden generellt sett mindre känslig för förändringar. Bitvis är dock jordbrukslandskapet av mer småskalig karaktär med varierande landskapselement med skogsklädda höjder, gårdar och betesmarker.

Under byggfasen kommer tillfälliga störningar att uppstå vid rivning av den befintliga ledningen och etablering av de nya ledningarna. För närboende kommer detta innebära en direkt påverkan på den visuella upplevelsen av landskapet. För den aktuella sträckan kommer de planerade ledningarna ersätta en befintlig ledning. Byggandet av ledningarna och rivning av befintlig ledning kommer att ske i etapper och anses ha en liten negativ påverkan på landskapsbilden framför allt där ledningarna passerar genom mer öppna jordbruksmarker.

Ei:s bedömning

Ei kan konstatera att ledningarna får en påverkan landskapsbilden eftersom de mestadels går igenom ett öppet jordbrukslandskap och kommer således att bli mer synliga i landskapet. Ledningarna går dock mestadels parallellt med redan befintlig ledning vilket innebär att området redan idag är påverkat av en luftledning. Den befintliga 220 kV luftledningen kommer att ersättas av aktuella ledningar vilket innebär ett mindre intrång i landskapsbilden än om aktuella ledningar tog helt ny mark i anspråk. Ledningarna berör inte något område med landskapsbildskydd. Även om upplevelsen vid enskilda fastigheter kan uppfattas som stor och viss påverkan uppstår där ledningen blir mer synlig i landskapet,

bedömer Ei att ledningarna inte kan anses påverka områdets visuella karaktär på ett sådant sätt att nätkoncession inte kan beviljas.

3.1.3 Magnetfält och människors hälsa

Ansökan

För aktuella ledningar har magnetfältet kartlagts utifrån den information som finns i dagsläget och beräknas underskrida 0,4 mikrot Tesla cirka 60 meter från centrum av de två ledningarna längs den ansökta sträckningen. Eftersom de planerade ledningar går parallellt med varandra kan magnetfältet från de båda ledningarna antingen förstärka eller reducera varandra. Detta beror på ledningarnas placering samt tekniska faktorer, som exempelvis strömriktningar och ledningarnas fasföljd. För de aktuella ledningarna planeras fasföljden vara halvt speglad vilket innebär att magnetfälten från de två ledningarna motverkar varandra.

Närmaste bostadshus ligger på ett avstånd av cirka 100 meter ifrån de planerade ledningarna. Med de vidtagna anpassningarna med speglad fasföljd och anpassad sträcka beräknas inga bostadshus få ett magnetfält över 0,4 mikrot Tesla längs de planerade ledningarna. Några skol- eller förskolebyggnader förekommer inte inom de planerade ledningarnas närområde.

Ei:s bedömning

Ei bedömer att då närmaste bostadshus finns på ett avstånd av cirka 100 meter från de planerade ledningarna så finns det enligt magnetfältberäkningar ingen risk för att några boendemiljöer kommer att få ett magnetfältsvärde över 0,4 mikrot Tesla. Svenska kraftnät har även åtagit sig åtgärder med speglad fasföljd. Ei bedömer att åtgärden är proportionerlig. Ei bedömer att de åtgärder som Svenska kraftnät åtagit sig är tillräckliga. Ei bedömer därför att påverkan av magnetfält inte är av sådan grad att nätkoncession inte kan beviljas.

3.1.4 Jordbruk och skogsbruk

Ansökan

De planerade ledningarna kommer passera främst genom jordbruksmark och till en mindre del genom skogsmark. I skog- och jordbruksmark uppstår permanenta intrång av en ny eller breddad ledningsgata och av stolparna. Då berörda skogsområden och jordbruksmarker till stora delar redan är påverkade av befintlig ledning anses de planerade ledningarna medföra små konsekvenser för områdets jordbruk och skogsbruk enligt Svenska kraftnät. Stolpplaceringar har och kommer

att anpassas till den brukade marken genom dialog med berörda markägare för att minimera ingånget.

Yttrande och bemötande

Vid remittering av ansökan har yttranden kommit in från fastighetsägare som säger att de planerade ledningarna innebär ett allvarligt intrång i deras fastigheter och ledningarna kommer att försvåra och förhindra jordbruksnäringen. Det har även kommit in synpunkter om att ledningarna bör flyttas vid vissa fastigheter för att minimera intrånget i jordbruksmarker.

Svenska kraftnät har i sitt bemötande angett att de utrett ett antal alternativa lokaliseringar för passagen mellan Jälla och Plenninge där hänsyn måste ta till områdets förutsättningar och befintliga bostadshus. Att flytta ledningarna på de platser som fastighetsägare angett skulle innebära ingång på andra jordbruksmarker och påverka på ett antal närliggande boendemiljöer. En viss påverkan på jord- och skogsbruket är ofrånkomlig och en annan ledningssträckning kommer inte kunna medföra ett mindre intrång eller mindre påverkan på befintliga värden och människors hälsa.

Ei:s bedömning

Ei konstaterar att ledningarna innebär ett intrång i jordbruket genom att produktiv mark undantas från brukande och genom att ledningarnas stolpar kan utgöra odlingshinder. Ei gör däremot bedömningen att ledningarna inte påtagligt försvårar bedrivandet av jordbruk eftersom det fortfarande kommer kunna bedrivas omkring stolparna, och under luftledningarna. Ei bedömer att de hänsynsätgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig är tillräckliga vad gäller påverkan på jordbruksmark. Av utredningen i ärendet framgår att ledningarna innebär en mycket begränsad påverkan på skogsbruket då ledningarna främst ska placeras på jordbruksmark. Ei bedömer således att ledningarna inte påtagligt försvårar ett rationellt skogsbruk. Därmed utgör inte ledningarnas påverkan på jordbruket och skogsbruket ett hinder mot att bevilja nätkoncession för linje.

3.1.5 Naturmiljö

Ansökan

I samband med naturvärdesinventeringen längs planerade ledningar identifierades och avgränsades fyra naturvärdesobjekt till påtagligt och ett till högt naturvärde som anses kunna påverkas av de planerade ledningarna. Söder om den planerade stationen vid Jälla finns också en nyckelbiotop. Skogsområdet pekades ut till ett objekt med påtagligt värde i naturvärdesinventeringen. Söder om

nyckelbiotopen finns ett par små dammar belägna inom och i nära anslutning till befintlig och planerad kraftledningsgata. Platsen är en känd livsmiljö för både större och mindre vattensalamander. Dammarna har ett påtagligt naturvärde.

Svenska kraftnät har i passagen där nyckelbiotopen finns undersökt olika alternativ och möjliga justeringar för att minimera intrånget. Vid planerandet av ledningarna har Svenska kraftnät tagit hänsyn till området i sin helhet som är tekniskt utmanande då ledningarna i möjligaste mån har anpassats till Försvarsmaktens höjrestriktion, topografi, markslag och den extremt storblockiga terrängen som råder i befintlig ledningsgata. De två ledningarna har en specifik teknisk utformning som medför att ledningarna från stationen måste lokaliseras enligt sökt sträckning. Att lokalisera ledningarna öster om skogsområdet skulle medföra längre sträcka med fler vinkelstolpar och större intrång i skogsområdet i anslutning till Jälla naturbruksgymnasium. Skydds- och hänsynsåtgärder kommer vidtas för att minimera störningar under byggfas och för att skapa en funktionell kantzon inom den berörda skogen i nyckelbiotopen.

Väster om Jälla passerar de planerade ledningarna i anslutning till befintlig ledningsgata genom två objekt med påtagligt naturvärde. Ett av objekten består av en vägkant med ekar och flera rödlistade örter och det andra består av ett aspdominerat blockigt skogsområde med död ved.

Nordväst om väg 288 passerar ledningssträckan genom en betesmark som har högt naturvärde. Betesmarken har ett mycket varierat trädskikt med en stor mängd äldre ekar, tallar och stora mängder grov död ved. Naturvärdena i området är framför allt knutna till de äldre ekarna och tallarna där flera anses uppnå Naturvårdsverkets kriterier för särskilt skyddsvärda träd. Betesmarken riskerar att bli påverkad under byggfasen främst genom avverkning av träd. Körning med arbetsfordon under byggfasen kan skada rotsystem eller stammar genom mark- och påkörningsskador. Skydds- och hänsynsåtgärder kommer vidtas för att minimera störningar på naturvärdet under byggfas.

Ledningssträckan passerar genom tre områden som är utpekade i Uppsala läns naturvårdsprogram. Samtliga aktuella områden har ett högt värde.

Yttranden och bemötande

Länsstyrelsen anger i sitt remissyttrande att biotopskyddsobjekt i första hand ska bevaras och skyddas, och i andra hand flyttas eller ersättas med motsvarande livsmiljö i närområdet för att planerade ledningar ska vara förenliga med det generella biotopskyddets syfte. Om hela eller delar av biotopskyddsobjekt

exploateras anser länsstyrelsen att kompensationsåtgärder ska vidtas. Länsstyrelsen anser att Svenska kraftnät ska redovisa en beskrivning av detta tillvägagångssätt för respektive typ av biotopskyddsobjekt.

Svenska kraftnät har i sitt bemötande angett att det för sträckan Jälla till Plenninge identifierats generella biotopskydd bestående av två åkerholmar och två åkerdiken. Svenska kraftnät har och kommer vid val av stolpplacering samt för arbetsytor och vägar i första hand att undvika lokalisering och påverkan på generella biotopskydd. För att skydda biotopskyddsområden som är belägna inom eller i nära anslutning till anläggningsarbete från påkörningsskador ska dessa områden markeras ut genom snittsling eller skyddas med byggstängsel. De hänsyns- och skyddsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig i ansökan kommer även att gälla för områden med generella biotopskydd.

Ei:s bedömning

Ei konstaterar att ledningarna har en påverkan på naturmiljön och att påverkan på naturmiljön framför allt består av bygg- och anläggningsarbeten. Naturresevat, Natura 2000-områden eller övrig naturmiljö bedöms inte påverkas av den sökta ledningen på ett sådant sätt att ledningarna inte kan tillåtas. Svenska kraftnät har, enligt Ei:s bedömning, på ett tillfredställande sätt redogjort för sträckningens påverkan på naturmiljön och att val av sträckning har gjorts med hänsyn till naturmiljön. Ei anser att de hänsynsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig avseende naturmiljön är tillräckliga. Ei bedömer att påverkan på naturmiljön inte är av sådan grad att det finns hinder för att bevilja nätkoncessionen.

3.1.6 Skyddade arter

Ansökan

Totalt har 32 fågelarter påträffades längs ledningssträckan varav sju är särskilt skyddsvärda arter. Två fridlysta växter har identifierats i området för de planerade ledningarna. Nattviol finns i befintlig ledningsgata och knärot finns inom cirka 50 meter från ledningarna. I ansökan framgår att Svenska kraftnät har bedömt att dispens från artskyddet kommer att behöva sökas för knärot.

Aktuella ledningar passerar i anslutning till ett par mindre dammar i den befintliga ledningsgatan där vattensalamander påträffades under inventeringen. Dammarna har tidigare fynd av både större och mindre vattensalamander och båda arterna anses finnas i området. Utöver det har den fridlysta och rödlistade arten Cinnoberbagge påträffats i den norra delen av där ledningarna planeras.

Yttranden och bemötande

Länsstyrelsen anser att skyddsåtgärden som Svenska kraftnät angett ska genomföras för att behålla en funktionell kantzon är motiverad. Länsstyrelsen anger dock att även hålträd i möjligaste mån ska bevaras eller kapas till lägre höjd i stället för att avverkas.

Länsstyrelsen anger vidare att tidsrestriktionen för avverkning ska ses över utifrån förekommande arter med konstaterade häckningar i vissa delområden, exempelvis då spillkråkans häckningsperiod startar redan i mars. Om avverkning ändå måste ske under denna tidsperiod anger Länsstyrelsen att ett tillägg till skyddsåtgärderna nämligen att en kontroll och anpassning ska göras så att projektet inte avbryter pågående häckningar. Länsstyrelsen bedömer även att hänsyn kan krävas till markhäckande fåglar under anläggningsfasen. Om aktiva häckningar observeras under arbetet ska lämplig hänsyn tas så att bon inte förstörs och störning undviks.

Länsstyrelsen anger vidare att det av underlaget inte framgår vilka utredningar som gjorts av områden med större antal förbiflygande fåglar eller där rörelseaktiviteten är stor. Det framgår inte heller om Svenska kraftnät har samrått med exempelvis lokala ornitologiska föreningar för att få kännedom i frågan. Det är inte känt för länsstyrelsen i vilken omfattning det finns fågelstråk inom den aktuella delsträckan. De nya ledningarna förläggs till stor del i anslutning till befintlig ledning, vilket bör minska risken för kollision men konsekvenser skulle kunna uppstå till följd av ledningens förändrade utformning.

Svenska kraftnät har i sitt bemötande accepterat att de föreslagna skyddsåtgärderna läggs till i miljökonsekvensbeskrivningen.

Svenska kraftnät har angett i sitt bemötande att de avgränsningar och fågelinventeringar som har ansetts nödvändiga efter förstudien är gjorda i samråd med ett antal lokala ornitologer. Berörda sträckfågelleder runt Uppsala anses välövervakade och väldokumenterade och någon riktad sträckfågelinventering inför miljökonsekvensbeskrivningen ansågs därmed inte vara motiverad eller tillföra någon betydande ny kunskap. För Jälla till Plenninge planeras ledningarna på jordbruksmark i anslutning till befintlig ledningsgata i låga sambyggda stolpar med horisontellt placerade faslinor. Synligheten anses därmed öka jämfört med en enkelledning. Svenska kraftnät har inom utredningskorridoren utrett påverkan och risker för fågellivet i och kring kända fågellokaler genom fågelinventeringar och en artskyddsutredning. Några utpekade rastplatser för fågel förekommer inte kring

ledningssträckan. Risken för kollision uppges vara så pass liten att den inte riskerar att negativt påverka arternas populationsnivå. Att sätta upp fågelavvisare längs sträckan i förebyggande syfte anses inte vara motiverat.

Länsstyrelsen anger i sitt yttrande att Svenska kraftnät i detaljprojekteringen behöver utreda i vilken omfattning värdekärnor och livsmiljöer för Cinnoberbagge berörs. Länsstyrelsen anger även en rad skyddsåtgärder som bör vidtas för att förbudet i artskyddsförordningen inte aktualiseras. Dessa inkluderar att träd såsom asp, alm och sälg i möjligaste mån ska sparas och att potentiella träd där arten kan förväntas förekomma inte får flyttas från området. Om träden ändå behöver avverkas ska nedtagningen göras på sådant sätt att barken bibehålls och träden ska kapas i så få delar som möjligt. De avverkade träden ska lämnas kvar på platsen.

Svenska kraftnät har i sitt bemötande angett att de har låtit identifiera och dokumentera lämpliga livsmiljöer för cinnoberbagge i området kring Jälla. I den utredningen rekommenderas att gamla eller nyligen döda lövträd, särskilt av trädslaget asp, bör sparas eller annars förflyttas till närmaste lämpliga livsmiljö. Vidare dialog, hantering och skyddsåtgärder kring cinnoberbagge kring Storskogen kommer att hållas inom ramen för miljöarbetet under detaljprojekteringen.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande angett att Svenska kraftnät måste anpassa markarbeten och skogsavverkning inom området där groddjur finns till tidpunkter när groddjur inte förväntas finnas på plats för övervintring i skogsområdet respektive i dammen för fortplantning. Vidare är det viktigt att groddjuren inte dödas under vandring till och från dammen under vår och höst. Driftstakteten får inte hindra groddjur från att ta sig till dammen under våren. Behovet av skyddsåtgärder för groddjur behöver slutligen bedömas under detaljprojektering. Frågan kan även bli aktuell vid arbete kring småvatten i den jordbruksmark som de planerade ledningarna passerar.

Svenska kraftnät anger i sitt bemötande att det vid kommande miljöarbete i detaljprojektering och vid lokalisering av stolpar, byggvägar och etableringsytor kommer stor hänsyn tas till förekomst av potentiella livsmiljöer för groddjur. Om påverkan på naturmiljön förväntas uppstå kommer detta föregås av samråd med länsstyrelsen. I de fall en påverkan inte kan undvikas på livsmiljöer eller individer av groddjur kommer detta föregås av framtagandet av ett antal skyddsåtgärder i en specifik artskyddsutredning.

Ei:s bedömning

Ei konstaterar att ledningarna påverkar skyddade arter. Ei anser dock att Svenska kraftnät i tillräcklig omfattning har redogjort för vilka arter som finns i området och vilka skyddsåtgärder som planeras för att minimera påverkan på dessa arter. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig är tillräckliga. Mot den bakgrunden gör Ei bedömningen att ledningens påverkan på arterna inte är av sådan omfattning att det innebär att den valda sträckningen är olämplig.

3.1.7 Kulturmiljö

Ansökan

De aktuella ledningarna passerar inom ett riksintresse för kulturmiljövården, Vaksala, och kulturmiljön i området anses därav ha ett högt värde. Kulturhistoriska värden i form av fornlämningar förekommer framför allt i randzonen mot den öppna marken och på impediment i åkermarken. Svenska kraftnät menar dock att konsekvenserna med vidtagna hänsyns- och skyddsåtgärder blir sammantaget små till måttliga för kulturmiljön.

Ei:s bedömning

Utredningen visar att det finns kulturmiljöintressen i anslutning till, och i närheten av ledningen. Ei bedömer att de hänsynsåtgärder som Svenska kraftnät har åtagit sig är tillräckliga och att ledningens negativa påverkan på kulturmiljövården blir begränsad och inte medför att hinder mot att bevilja nätkoncession föreligger.

3.1.8 Vattenskyddsområde

Ansökan

Den södra delen av ledningssträckan passerar cirka 1,6 km inom grundvattenförekomsten Sävjaån-Samnan. De planerade ledningarna ligger även i anslutning till Uppsala- och Vattholmaåsarna som utgör en av Sveriges viktigaste grundvattenförekomster. Svenska kraftnät har i sin ansökan angett att Uppsala kommuns riktlinje för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt samt Uppsala Vatten och Avfalls riskreducerande åtgärder med avseende på grundvattnets sårbarhet ska beaktas vid etablering av ledningarna.

Ei:s bedömning

Ei konstaterar att en påverkan på det berörda vattenskyddsområdet kommer att ske på grund av att områdena inte går att undvika helt. Ei bedömer dock att

Svenska kraftnät har beskrivit den påverkan som ledningarna kommer att få på berörda vattenskyddsområden på ett tillräckligt omfattande sätt. Ei bedömer även att de hänsynsåtgärder som Svenska kraftnät angett för att undvika negativ påverkan på vattenskyddsområdena är tillräckliga. Ei bedömer därför att påverkan på vattenskyddsområden inte är av sådan grad att det finns hinder för att bevilja nätkoncession.

3.1.9 Påverkan på övriga intressen

Ei har i sin bedömning även beaktat ledningarnas påverkan på totalförsvaret, infrastruktur, miljö kvalitetsnormer och friluftsliv.

Vad gäller ovan berörda intresseområden har varken inkomna yttranden eller utredningen i övrigt gett indikationer på att ledningen kommer att medföra någon betydande negativ påverkan på dessa intressen med de skyddsåtgärder som Svenska kraftnät åtagit sig i ansökan. Ei bedömer därför att påverkan på dessa intresseområden inte är av sådan grad att det finns hinder för att bevilja nätkoncession.

3.2 Sökandens lämplighet

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk som enligt sin instruktion från regeringen bland annat ska bedriva stamnätsverksamhet. Svenska kraftnät är därför från allmän synpunkt lämpligt att utöva nätverksamhet.

3.3 Ledningarnas lämplighet

Svenska kraftnät har i ansökan beskrivit ledningarnas påverkan på natur- och kulturmiljön, skyddade arter, boendemiljö, landskapsbild, infrastruktur, totalförsvaret friluftsliv samt jordbruk och skogsbruk och vilka konsekvenser som kan förväntas uppstå. Svenska kraftnät har också angett vilka skyddsåtgärder de planerar att använda för att minska risken för påverkan. Ei bedömer att de skyddsåtgärder som föreslagits är tillräckliga med avseende på dessa intressen.

Ei bedömer att ledningarna är lämpliga från allmän synpunkt eftersom den behövs och kommer att utgöra en viktig del i energiomställningen och en förutsättning för ökad överföringskapacitet i Sverige. Ledningarna medför inte heller en sådan påverkan som gör att det finns hinder att meddela nätkoncession.

Ei finner skäl att binda Svenska kraftnät till de åtaganden som affärsverket åtagit sig i sin ansökan med bilagor och under handläggningen av ärendet, genom ett så

kallat allmänt villkor. Svenska kraftnät ska dock inte vara förhindrad att i framtiden använda metoder som har mindre negativ påverkan på människors hälsa eller miljön.

Hur man överklagar

Se bilaga 3, Hur man överklagar beslutet.

Detta beslut har fattats av analytikern Axel Gunnarsson. Föredragande var analytikern Anna Lindberg.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter

Axel Gunnarsson

Anna Lindberg

Beslutet publiceras i e-diariet som nås via Ei:s webbplats.

Bilagor

- 1 Karta över ledningarnas sträckning
- 2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet
- 3 Hur man överklagar beslutet (till regeringen)